

Decyzja
Prezydium KK
nr 126/22

ws. opinii o projekcie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie ws. stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza zastrzeżenia do propozycji wprowadzenia w rozporządzeniu w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego nowego niestałego składnika wynagrodzenia, tj. stołecznego dodatku specjalnego.

Z jednej strony w uzasadnieniu projektu jako *ratio legis* wskazano założenie, zgodnie z którym świadczenie pracy w sądach i prokuraturach, których siedziba znajduje się w Warszawie, należy do najbardziej wymagających pod względem kompetencji, odporności na stres, dyspozycyjności, odpowiedzialności i realizacji zadań wymagających szczególnego nakładu pracy. Z drugiej strony jednoznacznie określono główny cel projektowanej instytucji dodatku specjalnego, którym jest zapobieżenie strukturalnym problemom kadrowym występującym w warszawskich sądach i prokuraturach, związanym z niewystarczającą obsadą na stanowiskach urzędniczych.

W pierwszej kolejności należy podnieść, że pomysł wprowadzenia przedmiotowego dodatku jest nietrafiony, ponieważ pracownicy (również Ci świadczący pracę w sądach i prokuraturach warszawskich) oczekują wyższych wynagrodzeń zasadniczych, a nie doraźnych, jednorazowych środków finansowych dla wybranej grupy pracowników, które w dłuższej perspektywie czasu nie rozwiążą problemów kadrowych w poszczególnych jednostkach sądownictwa powszechnego i powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury.

Odnosząc się do podstawowego założenia istnienia szczególnego dodatku specjalnego, należy podnieść, że rozszerzone kompetencje sądów warszawskich, o których mowa w uzasadnieniu projektu w znakomitej większości dotyczą dwóch jednostek organizacyjnych, tj. Sądu Okręgowego w Warszawie i Prokuratury Okręgowej w Warszawie, a w warstwie

merytorycznej dotyczą niemal wyłącznie orzeczników. Dlatego też nie można zgodzić się z argumentami podanymi w uzasadnieniu m.in. co do szczególnych kompetencji, większego zakresu obowiązków służbowych, czy też obciążenia pracą urzędników ww. jednostek mających siedzibę w Warszawie, albowiem dotyczy to wszystkich sądów i prokuratur w Polsce, które od wielu lat borykają się z problemami kadrowymi. Przykładem są np. małe jednostki, w których ze względu na braki kadrowe, pracownicy są obciążani tak wieloma zadaniami, że wyspecjalizowani są w różnych dziedzinach. W sądach i prokuraturach warszawskich można z całą pewnością powiedzieć o bardzo dużej liczbie wpływających i rozpoznawanych spraw, co niewątpliwie przekłada się na tempo wykonywanej pracy pod presją czasu, jednak pod względem nakładu wykonywanej czynności nie odbiega od tych wykonywanych w innych miejscach w kraju, gdyż wszystkie jednostki obowiązują te same przepisy.

Trudno nie zgodzić się z twierdzeniem, że sądy i prokuratury w Warszawie od lat mają strukturalne problemy kadrowe i borykają się z ogromnymi trudnościami w zakresie trwałego obsadzenia wakatów urzędniczych. Dotyka to większości jednostek sądownictwa w Polsce, jednak skala tego zjawiska w Warszawie, z uwagi na koncentrację na niewielkim obszarze wielu dużych sądów (w tym dwóch największych w Polsce), jest najbardziej widoczna.

Nawiązując do samego brzmienia proponowanych zmian należy podkreślić, że norma regulująca przyznanie stołecznego dodatku specjalnego zawiera bardzo ogólną treść. Wskazuje bowiem tylko na określoną grupę osób uprawnionych do jego otrzymania (urzędnik zatrudniony w sądzie lub w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury mających siedzibę na obszarze m.st. Warszawy), tymczasowy charakter świadczenia (może zostać przyznany na „nieokreślony” czas określony) i jego maksymalną wysokość (25% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku z tytułu zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji łącznie), nie wskazując na żadne inne dodatkowe przesłanki, które zostały przedstawione dopiero w uzasadnieniu projektu (np. świadczenie pracy na obszarze m.st. Warszawy). W związku z powyższym jedynym kryterium przyznania dodatku jest fakt zatrudnienia w jednym z warszawskich sądów lub prokuratur. Łącznie z dodatkiem specjalnym przyznanym w najwyższej wysokości tj. 40%, będzie on wynosił 65% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku z tytułu zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji łącznie. Z pewnością zaś projektowana regulacja nie koresponduje z zasadą zaufania do państwa i wybrzmiewającą z orzecznictwa lojalności państwa wobec adresata norm prawnych. Nie gwarantuje bowiem unormowań o maksymalnej przewidywalności rozstrzygnięć podejmowanych przez organy stosujące prawo (por. wyrok z dnia 11 maja 2004 r., sygn. akt K 4/03, OTK ZU 2004, nr 5, poz. 41). Wobec braku precyzyjnych regulacji nie jest także do pogodzenia z transparentnością

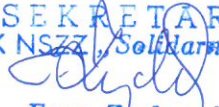
i przewidywalnością wydatkowania środków publicznych oraz kształtowania wynagrodzeń osób zatrudnionych w sądach i prokuraturze.

Ponadto na negatywną ocenę zasługuje propozycja sposobu finansowania stołecznego dodatku specjalnego, którego źródłem mają być oszczędności wypracowane przez dany sąd lub prokuraturę, które to środki już w latach ubiegłych w dużej mierze wydatkowane były na przyznanie pracownikom dodatków specjalnych. W efekcie tworzy się iluzję podejmowania działań zaradczych wobec bardzo trudnej sytuacji kadrowej sądów i prokuratury, nie przeznaczając na ten cel dodatkowych środków finansowych.

Prezydium KK stwierdza, że wprowadzenie stołecznego dodatku specjalnego w żaden sposób nie poprawi sytuacji, w tym kadrowej, w warszawskich sądach i prokuraturach. Dodać należy, że strona społeczna od wielu lat żąda systemowych rozwiązań w celu uregulowania płac w sądownictwie powszechnym, jak i jednostkach organizacyjnych prokuratury. Problem ten był poruszany m.in. w dezyderacie Sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, postanowieniu sygnalizacyjnym Trybunału Konstytucyjnego dotyczącym waloryzacji wynagrodzeń, wystąpieniu Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie systemowego, ustawowego uregulowania płac w sądach i prokuraturach.

Gdańsk, 13 października 2022 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek